

Scris de Ninel Ganea

Miercuri, 18 Mai 2011 11:57

Una din cele mai bune vesti din ultima vreme este legata de moartea presei traditionale. Sigur ca mass media nu prezinta in mod curent aceasta informatie ca pe un prilej de sarbatoare, dar nu poti pretinde obiectivitate tocmai in aceste momente delicate (vezi de pilda iminenta moarte a New York Times sau a numeroaselor cotidiene "de calitate" de la noi).

Casandrele de serviciu si fomatorii de opinie patimasi au inceput sa vesteasca o mica apocalipsa in urma prabusirii celei de-a patra puteri. Se opineaza ca ar fi in pericol democratia, societatea civila, dreptul la informare, chiar drepturile individuale, si multe alte lucruri. Cred ca tocmai drepturile individuale ar putea avea cel mai mult de castigat, ceteris paribus, iar oamenii vor fi, in principiu, mai bine informati. Acum sa explic...

Presa traditionala a fost de la bun inceput un debuseu pentru informatii partizane, vulgaritate, materialism cras, progresivism pe toate linia si "umanitarism cu ghilotina". Si aici nu am in vedere presa "tabloida" in comparatie cu cea "quality", ci tocmai pe aceasta din urma, si nu cea din ultimii ani de la noi sau de aiurea, ci mai mult presa de acum 100-120 de ani, in special din tarile civilizate, cum sunt numite de obicei. Ce-i drept ca ziarele de atunci aratau ca un roman de idei in comparatie cu cele din zilele noastre si pretindea o capacitate de a discerne si intelege superioare, dar spiritul si esenta lor au ramas neschimbate. Adica materialiste. (In favoarea ziarelor contemporane ar mai trebui adaugata si scuza ca de atunci si pana astazi scoala publica a scos analfabeti pe banda rulanta, desi acest amanunt nu schimba fundamental perspectiva)

De altfel, presa asa cum o stim noi s-a nascut odata cu triumful spiritului modern si are toate defectele acestuia, doar ca mult mai ingrosate.

Iar pentru a nu ma aventura in acest teritoriu singur am ales cateva nume foarte diferite care sa ne ofere o imagine parciala despre cum arata presa de atunci:

“As the press of this country now exists, it would seem to be expressly devised by the great agent of mischief, to depress and destroy all that is good, and to elevate and advance all that is evil in the nation. The little truth that is urged, is usually urged coarsely, weakened and rendered vicious, by personalities; while those who live by falsehoods, fallacies, enmities, partialities and schemes of the designing, find the press the very instrument that the devils would invent to effect their designs” (**James Fenimore Cooper, citat de Richard Weaver “Ideas have consequences”**)

“A few years ago I was walking one Sunday morning along a country road in a remote part of New England, and on passing a farmhouse saw through the window the members of the family around the lighted lamp, each one bending over a section of a yellow journal. I reflected that not many years before the Sunday reading of a family of this kind would be the Bible. To progress from the Bible to the comic supplement would seem a progress from religious restraint to a mixture of anarchy and idiocy ” (**Irving Babbitt – Literature and the American College**)

“Just see these superfluous ones! Sick are they always; they vomit their bile and call it a newspaper. They devour one another, and cannot even digest themselves” (**Friedrich Nietzsche – Asa grait-a Zarathustra**)

"I have given up newspapers in exchange for Tacitus and Thucydides, for Newton and Euclid, and I find myself much the happier" (**Thomas Jefferson intr-o scrisoare catre John Adams**)

"Rică: Da, familia e patria cea mică, precum patria e familia cea mare; familia este baza societății / Jupân Dumitache: Așa e, bravos! (lui Ipingescu.) Toate le știe, îmi place.../ Ipingescu: Apoi dacă-i jurnalist... (I
on Luca Caragiale – O noapte furtunoasa).

Lista nu se opreste aici, insa ar trebui sa fie suficient pentru a avea o idee despre cum stateau lucrurile odinioara, si care era opinia unor oameni diferiti ca filosofie sociala vis-a-vis de "progresul" informatiei si efectele sale asupra oamenilor obisnuiti.

Revenind in prezent, presa a fost de cele mai multe ori doar instrumentul de propagare a ideologiei oficiale elaborate in universitatile de stat, diferentele de opinie luate la scara mare fiind infinitezimale si avand la baza doar atasamente financiare diferite (vezi de pilda cazul Romaniei unde majoritatea jurnalistilor sunt avocatii interventiei statului in tot ce misca pe fata tarii).

In acest context, succesul internetului si prabusirea mediei conventionale merita sarbatorite ca un prim pas important spre o repunere a lucrurilor in ordinea lor fireasca. Accesul la surse diverse de informare, la opinii si comentarii variate, gratuitatea stirilor, rapiditatea cu care sunt reproduse, descentralizarea, toate depun marturie despre avantajele noilor media.

In mod cert aceasta reforma nu va schimba pe termen scurt esenta presei sau dimensiunea interioara a oameneilor. Ca atare, miracolele nu vor aparea peste noapte. Dar cred ca este rezonabil sa ne asteptam ca oamenii sa devina mai circumspecti si mai reticenti la ce le este servit ca informatie oficiala. Iar daca succesul acesta va fi insotit si de o delegitimizare a scolii publice (desi nu se intrevad deocamdata semne relevante in aceasta directie), atunci motivele de sarbatoare vor fi si mai mari.

Din pacate exista posibilitatea ca aceasta victorie sa fie efemera deoarece primii avocati ai reglementarii internetului si-au facut aparitia, bineintele din dorinta "sincera" de a "proteja consumatorii" de calitatea inferioara a informatiei. Insa pana atunci nu strica putina veselie sobra.{jcomments on}